

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

g. utv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.**ARADI KÖZLÖNY****POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.**

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — — 360 Lel.

Fél évre — — — 180 Lel.

Negyed évre — — — 90 Lel.

Havonta — — — 30 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A leu hullámozása.

A leu döbbenetes esése foglalkoztat most mindenkit Romániában. Minden látszólagos külső indok nélkül egyre alacsonyabb leu kurzust hoz a zürichi, párisi és a budapesti táviró. Senkinek sem adni a leu katasztrófájának, mindenki csak számol, kalkulál, de mincsen szilárd bázis, amelyre a kalkulációt alapozni lehet. A leu esése váratlanul jött. Senki sem számított rá az egész országban, mert minden látszatja meg volt annak, hogy a leu nem súlyyodni, hanem ellenkezőleg emelkednie kell. A leu meglepő esése tehát élénk és megokoltan kérdés, amelyre ma még mincsen felelet. — Beszélgettünk Ádám Györggyel, az aradi Viktória Takarékpénztár vezérigazgatójával, aki elmondotta, hogy a leu esésének mincsen semmi reális alapja és mostani hanyatlása feltétlenül csak átmeneti jellegű. Ennek a valutahullámozásnak számtalan pillanatnyi oka lehet és ezek közül nem lehet tudni, hogy tulajdonképpen melyik az igazi.

— Meg kellene szigorítani a behozatalt, — mondotta a vezérigazgató, — luxuscikket ne legyen

szabad behozni az országba. A vámsorompókat el kell zárni minden elől, amit nem igényel a közszükséglet. Ezzel szemben a többtermelést, az exportot kell fejleszteni. A terménykivitelnek előre való megállapításában számítási hiba történt. Az ország nem termelt annyit, mint amennyire számítottak és hozzájárult ehhez az, hogy a gabonát a termelők nem adják ki kezükből. Azelőtt a nagytermelők maximális áron is tudták terményeiken, mert nagyban kellett eladniuk. Ma kistermelők kezében van a föld és a kistermelők inkább rakárban tartja a termést és inkább kölcsönpénzből él, mintsem a szerinte alacsony maximális áron adja el. De ezek mind csak kisebb okai lehetnek a leu esésének. Egészen bizonyos, hogy spekuláció játszik közre és az nyomja le a leu árát.

Egy német lap vezető helyen közöl cikket a hullámozó leuról. Elmondja, hogy néhány nappal ezelőtt a Banca Nationala egy megbízottját Párisba küldte, hogy a leu kurzusának okait megfigyelje. A kiküldött megállapította, hogy a leu esését spekuláció idézte elő, amely a párisi tőzsdén öltött nagy arányokat. A kormánynak a fran-

cia kormánnyal kell érintkezésbe lépnie, hogy az Párisban a leuval túlhajtott spekulációt megakadályozza. A pénzügyminiszter száz millió frankos kölcsönt akar felvenni Franciaországtól a leu feljavítása végett. Hogy ez milyen eredménnyel jár majd, azt ma még nem tudni, annyi azonban bizonyos, hogy egyelőre minden intézkedés ellenére, jóval értéke alatt áll Párisban a leu. A cikk írja erősebb kivételi politika megvalósítását kívánja és különösen a gabonaexport hányosságainál elkövetett hibákat rója fel, mint példát arra, hogy a kivétel mennyire fontos az országra és a valutájára nézve.

Mások az ország belviszonyaiban látják a leu esésének az okát. A közlekedési és a szállítási viszonyok még ma sem állnak normális nívón. A szállítmányok hetekig utaznak egyik beföldi állomásról a másikra. Vannak, akik politikai okokat látnak a leu esésében. A volt Monarchia adósságainak felosztása folytán Romániára nagyobb hányadrész jutott, azért esett a leu, — mondják, — mert azt ki kell majd fizetni.

A leu esésének problémája szóbeszéd tárgya ma egész Romániá-

ban. Mindenki igyekszik véleményét alkotni és a jövőre következtetni. Mi még nem mondunk véleményt a leu eséséről és azokról az okokról, amelyek azt előidézhették. Csak azt kívánjuk, hogy titkos erők működnek közre, amelyek természetesen romlítja Románia valutáját és kitartunk régi álláspontunk mellett, hogy a leu megbízható és jó valuta. Mi bizunk abban, hogy a leu nemcsak visszaemelkedik régi színvonalára, hanem még annál is nagyobb értéket fog elérni. Olyan gazdag ország valutája, mint amelyen Románia, nem súlyyodhat tartósan. Románia óriási gazdasági kincseket tart a kezében. Románia bankjegytorgalmát a mai viszonyok között mi nem hiszünk. Minden lehetőség megvan arra, hogy a leu emelkedjék. A leu mostani súlyyodásának csak azok vallják majd kárát, akik nem bíznak benne. Őve intjük a közönséget, nehogy a most alacsonyan álló pénzéért idegen valutákat vásároljon, mert biztosan vagyunk abban, hogy már néhány napon belül rámutathatunk arra a titkos erőre, amely a kulisszák mögött intézi a leu esését. Talán épen abból a célból, hogy azután az emelkedésével szerezzon hasznot magának.

Ujságíró-bál.

A kompis fölhajtott fedele alól is látni a Szabadság-tér egészen szürke felhőben uszák, még az utcalámpák lángja se sárgul benne. Január, 1923, Arad, az ujságíróbál éjszakája, tíz óra. Január és mégis valami páris, novemberi kód, olyan, mint a Hoffmann mesében a ködfüggöny, ami az első fölvonásban hull alá és Hoffmann mesélni kezd:

— Első szerelmem Otília volt...

Ilyen ez a kód. Szerelmeket, ta kar, farsangot, Otéliákat, sőt titkos Homleteket is. És Hoffmannokat és meséket és betakarja a várost, az ágyakat, a kávéházakat, a főkönyveket, a pincéket, a Marost, mindent. A kód a város árca ma éjjel. (A város is maszkot öltött az ujságírók kedvéért.) Bálba megy Arad. Erre az éjszakára az idő ruhakölcsönzőjéből a Kód kosztümjét kérték ki az utcák.

Vannak bátkermek, amiknek lelkiük van. Egyetlen táncos pársincs bennük, talán déli napfény, sőt a parketten, de a bátkerem org-

lopai és cirádái kilehelik magukból az egykor ott ömlengő frakkok és estélyi toalettek kihűlt illatát. Vannak termek, amik akkor is bátkermek, ha nincs bennük bál, vagy ha már elfelejtették a bálát befűlők. (A wieni Schwarzenberg-palota nagyterme ilyen. Egyszer délebb láttam, tavasszal. Tél volt benne és a testemet végigfutotta a Salonkapelle Strauss-walzere, holott akkor még nem volt Strauss és nem volt Salonkapelle).

Az aradi Fehér Kereszt nagyterme csak vidéki fantáziával dicsekedhet a bátkerem definíciójával. Am a szombati estén olyan hangulat surrant be az ajtajain, hogy igazi „szála” lett belőle. Es te 10 órakor valami zsongó meleg vibrált végig a karzatokon át le a bejáratig. Hangulat-kísaszony nesztelenül jött, de nem lehetett letagadni jelenlétét. Néhány komoly frakk és szmoking jelenik meg vele először, de akkor már szerte körül a teremben ülnek a garde-monsieurk és a garde-dame-ok, fönt, a karzaton, olyan közönség, amelyet máskor színházi prömbökreken látni.

Az első impresszió, még má-

előtt számon kérdöd magadtól azt, hogy ki a legérdekesebb jelmez és ki a legelegánsabb álarc: bizonyosan az, hogy előkelő bálon vagy. Nem rendezte pedig a Jockey-Club és nem rendezték a börziánerek: ujságírók rendezték, a tolebot bánat-pappal és a tintarab-ság álmódó. Erre az éjszakára frakkot, örömet és eleganciát álmódott maguknak.

Ti tudjátok, hogy mi csak álmódhatunk. Mert az Élet és a riportok kegyetlenek és mincsenek maszkban.

A jókedvet és a színt legalább százötven álarcos hölgy és ötven álarcos ur megjelenése biztosította az aradi ujságírók bálján. (Az estélyi toaletteket és a frakkot nem számítva, csupán jelmezeket értünk.) Ott vigyorg a teremben a Halál, piruettezik a Pierrot Pierrettel, masiroz egy francia katona tiszti, szökken a lepke, áldást oszt a barát, fiatalít a Steinach-asz-sziszteus, kártyát vet a cigány-asszony, utat nyitvat maga előtt az indus herceg, fűtyül a jászfü, ide-oda uszkál az aranyhal, perzsel a Nyár, röppennek a táncosnők: egy megismeretkedéselő-

Péltizenegykor nagy sivalkodás közben gyerekkocsit tolnak be a bátkerem ajtaján. A gyerekkocsiban csecsemő-főkötös kisbaba kábál, a fogantyut fess, matrókosztümös dada tolja. Hirtelen méltóságteljes léptekkel ismerős figura közeleg. A „Hindu Siremlék” című film rajafi-ja is eltört közénk...

Kiderül aztán, hogy dr. Vörös Lászlóné a dada és a nagylaki Vörös Ernőné a kisbaba, a kocsiban. És kiderül sok más, érdekes meglepetés: a nagyszerű keleti főpap Popescu Haralamb, az aradi sziguranca rokonszenves főnöke, a különös indus herceg artisztikus és lesteri ruhájában. Beleznaay Pista festőművész rejtegett, a francia márkiné Sovicolescu ezre desné volt, dr. Cotoi Romulus mint Steinach jelentkezett. A gyógyó aranyhalmaskot B. Tompos Efla öltötte magára, míg Kornis Ármán és neje a díszkrét dominó alatt surrantak ide s tova. Érdekesekek voltak Kurzer Manyl, (Ej királynője), dr. Mager Romulus az ujságírók iróti szimpátiáját mefisztozkostlumbent celfogattat, Kalmár Baba szökötöknis pokokóbaba volt. A cigányvajda

Az állam bérbeveszi az Acsevet.

(Befejeződtek a bucaresti tárgyalások. — Még nincs megállapítva az átvétel ideje. — Koromzay Frigyes vezérigazgató nyilatkozata.)

Az Acsev átvételének ügyében Bucarestben folytatott tárgyalások szombaton befejeződtek. Mint megírtuk, január tizenhatodikán kezdődtek a Kormány megbízottjaival azok a megbeszélések, a melyek egyrészt az Acsev személyzetének átvétele kérdésében, másrészt pedig a vasutüzemnek állami kezelésébe vételével kapcsolatosan szükségesek voltak. Kisebbségi megbeszélés után január 23-án folytatták a tárgyalásokat, a melyeken az Acsev. részéről Mociont Antal volt miniszter, dr. Beles Jenő alispán, Koromzay Frigyes vezérigazgató, Gellényi Ernő vezérigazgató helyettes és Velcsov Géza dr. társasági ügyész vettek részt. A kormány által kiküldött bizottságot Cosmoviciu, a közlekedésügyi miniszterium magánvasuti osztályának vezetője és Pretorianu, Cfr. vezérigazgató vezették. A most befejeződött tárgyalások legfontosabb anyaga a személyzetkérdés volt és a bizottság ebben az ügyben teljes megállapodásra jutott. A Cfr. igazgatósága átvesszi az Acsev. egész teljes személyzetét és azok összes szerzett jogait réspektálja. A nyugdíjintézet azonban továbbra is az Acsev. kezelésében marad és a Cfr. kötelekbe átlépő Acsev vasutasok továbbra

is tagjai maradhatnak a részvény társaság kezelésében megmaradó nyugdíjalapnak. Azok az alkalmazottak, akiknek még nincsen betöltött nyolc szolgálati esztendőjük, eddigi szolgálati idejük teljes elismerése mellett egészen átlépnek a Cfr.-hez és az Acsev nyugdíjintézetének tagjai nem maradhatnak.

A bizottsági tárgyalásoknak egy másik fontos problémája került még eldöntésre. Ez az átvétel formájának kérdése. A Cfr. majd egy később megállapítandó átvétel formájának kérdése. A Cfr. majd egy később megállapítandó átvétel napján saját kezelésébe veszi az Acsev vasutüzemét s ettől a naptól kezdve az átvett leltárért, illetőleg a vasutüzem és a leltárban felsoroltak használatáért bérösszeget fizet az Acsev-nek. A bérösszeg nagyságát azonban a bizottság még nem állapította meg, mert erre nem bírtak a delegáltak felhatalmazással. A bérösszeg nagyságát a kormány részéről a minisztertanács, az Acsev részéről pedig a közgyűlés határozhatja meg. Tehát az erre vonatkozó tárgyalások eredménye az, hogy a Cfr. egy fix, meghatározott bérösszeg ellenében bérbeveszi a vasutat és tartozékait. A részvénytársaság pedig megtartja

és tovább is saját üzemből vezet összes magánvállalatait. Ezeket kivül megállapodtak még az Acsev járóműveinek a román és a magyar vonalakra való elosztása tárgyában. Azonkivül a kiadott utazási kedvezmények, bérletjegyek, szabadjegyek érvényesítése tárgyában, továbbá az Acsev részére tovább is biztosítandó vasuti kedvezmény ügyében. Így tehát az Acsev által kiadott összes jegyek továbbra is érvényben maradnak.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott Koromzay Frigyes Acsev vezérigazgatóval a Bucarestben folytatott tárgyalásokról és a vasutészvénytársaság további helyzetére vonatkozólag: A vezérigazgató a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az átadás részleteire vonatkozólag legnagyobb részben megállapodások létesültek, csak néhány kérdésben nincsen még megállapodás, de ezekben a közeledés valószínű. Az átvétel napja nincsen még meghatározva. Az eddigiek alapján azonban bizonyosnak tartom, hogy a minisztertanács döntése az átvétel elhalasztását fogja kimondani. Nem bizonyos ugyan az, hogy az általunk kért április elseje lesz az átvétel dátuma, azt azonban remélem, hogy legalább március elsejéig elhalasztják a február elsejére kitűzött átvételi határokat. A Cfr megállapodásunk értelmében átvesszi az

Acsev egész személyzetét. A fennmaradó részvénytársaság csak kevés eddigi alkalmazottját tartja meg. Itt a központban csak nyolctíz tisztviselőre lesz szükség. A részvénytársaság erdőüzemeit, cement- és cementárugyárát, kő- és kavicsbányáját kezelik majd, azonkivül a régi dolgokat és a vasutal összefüggésben fennmaradó ügyeket intézik. A szénbánya feltárására egyelőre még nem gondolunk. A részvénytársaság központi irodái továbbra is a mostani helyiségekben maradnak. Az épület fele része azonban állami kezelésbe megy át. Az eddig el nem intézett részletkérdésekre még további tárgyalások szükségesek, ezek megbeszélésére még nincs kitűzött határnap és a kormánytól várunk értesítést, hogy a további tárgyalásokra mikor utazunk le Bucarestbe.

A báró jávai utja.

Csávossy József ellopott valutái.

Az Aradi Közlöny hirt adott arról, hogy a timisoarai vausti állomáson érzékeny veszteség érte báró Csávossy József temesmegyei birtokost, akitől nagy pénzüsszeget tartalmazó börendjét ellopták. A tolvajlásról még a következő érdekes részleteket jelentik:

Báró Csávossy József bobdai föld birtokos, a passzionátus utazó, aki sok időt töltött már a háború előtt is a távol keleten, most új és értékes expedícióra készült. A báró ezuttal Jávaszigetere készült. Beszerezte a szükséges felszerelési cikkeket, nevezetesen és főképp a valutát, aztán ki-

kosztümjében Stefanescu sziguranca kapitány jelent meg és a sziguranca részéről pompás és föltűnő kosztümjeikkel kiténtek még Demsorean Traján és neje valamint Muntean Kornélia. Az estélyi ruhák vetélkedtek pazarosságban. Föltűnt Weil Magda, Pradiana örnagyné, dr. Vörös László lóné, Dolga Imréné, Kemény Györgyné (bajos rokokó hajdisszel) és az aradi uriaszonyok egész föl nem sorolható gyönyörű gárdája, amelynek toalettajeiről hasábotkat lehetne referálni.

Fél tizenegykor keringőre gyűjtött a cigányzene, a keringőt, simmi, és más modern táncok váltották föl. A kitűnően sikerült horát Dolga Imre rendezte. Éjfélkor kigyulladtak a reflektor fényében az aradi városok reklámjai egy óraker az étterembe szupéra vonult a színes, ezeregyéjszakára emlékeztető társaság, amely változatlan hangulatban reggel hét óráig maradt együtt. Biztos, hogy az ideai farsang legszenzációsabb éjszakája zajlott le.

A megjelentek névsorát itt adjuk:

Anhalser Ignácné (éj királynője), Beleznyai István (rajach), Aczél Panny (darázs), Borneas Gyuláné (pierré), Bickel Jenő (a mámor kocsi), Breitmán József (dominó), Berger Nusi (kéményseprő), Berger Mancsi (táncosnő), Bodnár József

(kapucinus barát), Buday János (montenegrói), Barra Ernő (dominó) Bányász Istvánné (táncosnő), Bányász István (ficsur), Csizsér Anna Gurahonc (mokus), Czeisl Izidor (harlekin), Czeisl Ernő (ördög), Darvas Ernőné (francia parasztnő), Damian Gizi (táncosnő), Darvas Ernő (alt-deutsch), Fischer Kitty (bidermajer), Fekete Miklós (dominó), Fáskesti Tiborné (Mariorette), Farkas Imre (hollandi leány), Frigyes Imre (halál), Fehér Mici (pierré), Fehér Erzsébet (táncosnő), Fodor Ella (hamukirálynő), Fehérvári Károly (tengerész), Grünstein Irén (sattanelle), Grosz Anna (pipacs), Győző Alfréd (dominó), Hornyákné Meer Böske (XV. Lajos korabeli parasztnő), Hauser Olga (cigánynő), Horovitz Tiborné (táncosnő), Iritz Erzsébet (albán nő), Iritz Rózi (pásztorleány), Jovin Aranka (rokoko), Jancsó Böske (piroska), Jancsó Mancsi (diák), Karátsonyi Lenke (satanella), Kornis Ármáné (dominó), Kalánka Mariska (román fiú), Kommen Mária (pierré) Kozma Sándorné (hollandi menyecske), Kurtzer Manyi (éj királynője), Krausz Böske (jambó), Kallós Rózi (rokoko), Kallós Józsefné (hólabda), Klein Kató és Lily (Pierott és Pierette), dr. Kotoi Romulus (Steinach tanár), Kalmár Baba (fantasiababa), Kardos Károly (dominó), Kardos Adél (román leány), Kemény Györgyné (dominó), Kell Rezső (dominó), Kárpáthy József (dominó), Kertész Béla (tiroli fiú), Lits Antalné (spanyolnő), Löw Ferenc (ficsur), Mülhoffer Berna (spanyolnő), Molnár Janka Gurahonc (ördög), Morgenstern Irma (Bobherceg), Messer Anna (hollandi leány), Moscovin Jenő (rococo),

Meer Magda (Piroska), dr. Magel Romulus (Mefisto), Muntean Cornelia (cigánylány), Mladin Jenő (török) Nagy Zsuzsi (cigányleány), Nagy Rózi (virágáros), Nagy Inci (cigányleány), Nagy Rózi (pásztorleány), Orbán Iby (az éj), Ordelt László (művész), dr. Pascuciu Silvisné (Pierrette), Papp Imre (márki), Paguba Virgelné (tündérr királynő), Paguba Athénné (görögleány), Pilisi Gézané (sárga róza), Pollák Halász Lily (rococo), Popescu Haralambné (román nő), Popescu Haralamb (francia márki), Pascuciu Silviu dr. (Pierrett), Romcescu kapitány (márki), Raicu Aurél dr. (apacs), Szántó Erzsébet (táncosnő), Szilágyi Ilonka Szardu (Biedermayer), Szarvady Ibolyka (cigánynő), Seress Böske (cigányleány), Stoiculescu ezredesné (márkinő), Szilvassy Piroska (magyar leány), Stefanescuné (spanyol nő), Sipos Zsigmond (alt-wien), Selmezy Mihály (Wanderbild végzete), Solymossán Illés (dominó), Schwarz Elemér (tiroli fiú), Steiner Károly (apacs), Tóth Irén (táncosnő), Trifon főhadnagyné (hollandi nő), Tompos Ella (aranyhal), Trébits Ilonka (legyező), Tökés Anny (matvóleány), Vörös Lászlóné (matyó dada), Vörös Ernőné (polyababa), Werner René (porcellánbaba), Weisz Biby (görög róza), Wild Cornélné Curtici (hajadér), Weidenfeld Lajos (mefisto), Weisberger Sándor (dominó), Beregszászi Lajosné, Beleznyai Istvánné, Braitoianu örnagyné, Brailer Vilmosné, özvegy Braun Ignácné, Cernatescu főhadnagyné, Dolga Imréné, dr. Dénes Jakabné, Demosorján Trajáné, Demian nővérek, dr. Erdős Mátyásné, Fodor Gyuláné,

Fak Balteanné, Fodor Zsigmondné, Fodor Ella, Farkas Ádámné, Farkas Lily, dr. Falus Lajosné, Fischer Adolfiné, Georgescu ezredesné, Gerő Béjáné, Grimm Irén, Gonda Sándorné, Gartner Józsefné, Gencsi Béláné, Gergely Gizi, Galetta Ferencné, Hargittay Bertalanné, Haralamb Henrikné, Holländer Emilné, Hacker Mórné, Huppert Jenőné, özvegy Hauser Mórné, Jakoby Gyuláné, Iritz Arminné, Iritz Rózi, Iritz Böske, Jakabfy Dezsőné, dr. Kardos Gézané, Kardos Béláné, Kálmán Sári, Kohn Lajosné, dr. Kilyényi Zoltánné, Kalmár Józsefné, Codra Irén, Klein Józsefné, Kun Józsefné, Koch Dánielné, Kemény Ferencné, Kornis Mártonné, Kornis Klára, Kolarov Mózesné, Kádár Józsefné, Kádár Inci, Kurtzer Bertalanné, Kauffmann Lajosné, Kohn Jakabné, Hartmann Lajosné, Laczay Endréné, László Dezsőné, Lengyel Béláné, dr. Lukács Jenőné, Lovas Ilus, Lányi Izsóné, Marcus Beca, Mellinger Józsefné, Meer Mórné, Moskovits Ilonka, Moskovits Rózi, báró Neuman Alfrédné, Nadega Haromec, dr. Olasz Pálné, Popa Constantinné, Róna Dezsőné, Stauber Andorné, Stauber Józsefné, Stanics Györgyné, Schulhoff Andorné, Székely Andorné, Sebestyén Józsefné, Stern Lajosné, Stern Elza, Stern Olga, Sándor Ivánné, Simor Méri, Schwarz Manóné, Szilágyi Ilonka, dr. Török Dezsőné, Vértés Béláné, Weil Józsené, Weil Magda, Weisberger Mórné, Weisberger Irén, Winternitz Jenőné, Weisz Endréné, Weisz Jenőné, Winternitz Kató, Zeisler Dávidné, Zsigmond Miklósné.

hajtatót a timisoarai (temesvári) pályaudvarra. Csávossy báró halmija egy nagy utazóládából és két kisebb kiegészítőből állott. És ez lett éppen a szerencsétlenség forrása. Ugyanis a míg a báró társaságjának feladásával vesződött, addig valami szemfüles tolvaj elemelte a két kis kiegészítőjét. Azokban a bőröndökben pedig valóságos vagyon volt. Nevezetesen: 20000 fr. frank, 800 ang. font, 3000 dollár és nagymennyiségű német márka. A báró természetesen rögtön lármát csapott, amikor csomagjainak eltűnését észrevette. Közölte az állomási hatósággal, hogy micsoda kincset loptak el tőle, de hiába, mert a szélrózsa minden irányába szétszaladó rendőrök és detektívek már nem találták nyomát sem a tolvajnak. Természetes, hogy Csávossy József báró, akit szerencsétlen seregére az expedíció legfontosabb eszközeitől, a valutájától fosztották meg, kénytelen volt utazását elhalasztani.

Hogy áll a leu?

Január 29-én fizettek 100 lelért:

Párisban 6'60 frankot
Zürichben 2'20 frankot.
Budapesten 1200 koronát
Bécsben 30'00 koronát

Prémium a beveteli földért.

(A földművelésügyi miniszter levele Aradhoz.)

Arad város vezetőségéhez ma délelőtt nagyfontosságú leirat érkezett a földművelésügyi minisztériumtól. A leirat szerint a földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy minden buzával bevett hold földért 200 lei jutalomban részesül a föld tulajdonosa. A kormány ezt a rendeletet Románia területének fokozása érdekében kapta. Akik igényt tartanak a prémiumra, nyújtsák be kérvényüket a város vezetőségéhez február elsejéig. A kérvényben fel kell tüntetni, hogy az illető hány hold földet vetett be buzával. A napokban ellenőrző bizottság alakul Aradon, amely a kérvények felülvizsgálása után a földművelésügyi minisztérium terhére azonnal kifizeti holdanként a 200 lei prémiumot.

Sport.

Magyar futballisták győzelme Franciaországban. A háború kitörése, 1914. óta most játszott először magyar futbalcsapat francia földön francia csapattal. Az Újpesti Torna Egylet a magyar futballbajnokság első helyezettje huszadikán indult kontinentális európai túrára, amelynek során első mérkőzését 27-én Párisban játszotta a francia bajnokság két legjobb csapatának a Red Star és az Olympa csapataiból kombinált csapattal. Az UTE 3:2 arányban győzött a francia válogatott csapat fölött. A féldíj eredménye eldöntetlen 1:1 volt. A mérkőzést az állandó magyar féltény jellemezte. A párisi lapok nagy elismeréssel emlékeznek meg a magyarok nagy klasszisáról és air játékaról. Az UTE február másodikán és negyedikén az FC Európával Barcelonában, nyolcadikán San-Sebastianban, tizedikén és tizenegyedikén a Real-Club Madrid-dal Madridban.

Halálos revolver-harc az utcán

(Banktisztviselő gyilkos merénylője. — Agyonlőtt bankőjegyző.)

A magyar főváros egyik legforgalmasabb utcájában ma délelőtt halálos végű dráma játszódott le. Egy magántisztviselő agyonlőtte egy nagy pénzintézet fő tisztviselőjét, mert miatta vesztette el a banknál viselt állását. A drámáról budapesti tudósítónk a következőket táviratozza:

A Wiener Kommerzialbank budapesti fiókjának épülete előtt ma délelőtt véres dráma játszódott le. Eszlár Károly magántisztviselő agyonlőtte Friewalszky Andrászt, a bank cégvezetőjét. Amikor Friewalszky kocsijából a banképület előtt kiszállt, Eszlár elője toppant és többször arculütötte. A cégvezető erre revolvert rántott és háromszor támadójára lőtt, akit a balkarján megsebesített. Eszlár erre elővette revolverét és közvetlen közelből egyetlen lövéssel leterítette a cégvezetőt, aki holtan esett össze. Eszlárt a cégvezető miatt bocsátották el a Kommerzialbanktól, amelynek tisztviselője volt. Eszlár provokálta Friewalszkyt, aki azonban megtagadta az elégtételt. Erre történt ma a tragédia. A forgalmas utcában a golyók két üzlet kirakatát szeszelték. A dráma óriási nézőközönség előtt folyt le. A gyilkos tisztviselőt tartóztatták.

Újabb budapesti távirat jelenti: Eszlár Károlyt, aki Friewalszkyt, a Kommerzialbank cégvezetőjét agyonlőtte, néhány héttel ezelőtt bocsátották el a pénzintézetből. Eszlár a cégvezetőt okolta ezért és bosszút esküdött ellene. Ma reggel a bank Deák Ferenc-utcai kapuja előtt izgatottan várta Friewalszky érkezését. Amikor a cégvezető kiszállt kocsijából, bottal támadt rá. Friewalszky ráirányította revolverét, de nem sültötte el azonnal, csak akkor lőtt, amikor Eszlár ütései megismétlődtek. Ekkor Eszlár is elővette revolverét és a népes nyílt utcán izgalmas jelenet következett. Friewalszky háromszor lőtt Eszlárra, akinek balkarját megsebesítette, mire Eszlár agyonlőtte a cégvezetőt. A gyilkos golyó a szerencsétlen ember ágyékába hatolt és nyomban megölte. Friewalszky 35 éves volt. Csak nemrégiben nősült és néhány hónapos gyermeke van. Eszlár főhadnagy volt. A gyilkosság után az óriási néptömeg között Eszlár nyugodtan bevárt, amíg rendőr érkezik, akinek átadta fegyverét. Amikor egy detektív hozzálépett, Eszlár először leigazoltatta a detektívet, aztán elmondotta neki az esetet.

Budapestről táviratozzák: A Kommerzialbank igazgatója egy újságról azt mondta, hogy Eszlár valószínűleg bosszúból lőtte agyon Friewalszky cégvezetőt, mert ő mint a személyi ügyek referense közölte vele a felmon-

dást. A felmondás oka létszám-ápasztás volt, akkor Eszlár felháborodott és kijelentette, hogy ő katonatiszt volt és határozott sértést lát a felmondásban. Eszlár, a rendőrségen elmondotta, hogy amikor a felmondás után iratait felment a bankba, Friewalszky sértő hangon figyelmeztette, hogy ne tegye be a lábát az intézetbe. Erre provokálta a cégvezetőt,

aki azonban a lovagias elégtételadást megtagadta. Mikor a kihallgatást végző Horváth rendőrőfőnácsos azt kérdezte, hogy most már rendben van-e a becsülete, hogy gyilkolt megbánás nélkül erélyes hangon felelt:

— A becsületem rendben van, hogy bűnös vagyok-e azt mások bírálják el.

A meggyilkolt Friewalszky, aki régi nemesi családból származik, szorgalmas, jóra való tisztviselője volt az intézetnek.

Millerand a megszállás mozgatója

Tardieu a csalódásokról. — Halálra ítélt német rendőrtisztek

Párisból táviratozzák: A külügyminisztériumban érthetetlennek tartják, hogy Cuno német birodalmi kancellár egy hírlapító előtt úgy nyilatkozott, miszerint a birodalmi kormány jól tudja, hogy a Ruhr-vidék megszállását semmi sem gátolhatta volna meg. A birodalmi kancellárnak ez a megállapítása nem helytálló, ami kiderül a Ruhr-vidék megszállását előkészítő iratokból. Az akciót hosszas halogatás után csak a legutolsó pillanatban határozták el. Franciaország nehéz elhatározás előtt állt, amely azonban a dolgok helyes felismerése után a francia kormány részéről elkerülhetetlenné vált.

Ezelőtt még ellenezte a megszállást, most azt mondja, hogy a válalkozást végre kell hajtani, de más módszerekkel. Arról azonban, hogy milyen módszerekre gondol, nem nyilatkozott.

Ostromállapot és halálos ítélet.

Kölnből jelentik: A belga megszálló hatóságok Aachenben a kis ostromállapotot február 15-ig meghosszabbították. Az aacheni rendőrségi elnököt, mert nem tett eleget a kiutasítási parancsnak, letartóztatták és erőszakkal eltávolították. A belga hatóságok ezekkel a rendszabályokkal válaszoltak a közeli napokban lejátszódott aacheni eseményekre. Ámbar a rendőrségi elnök nyugalomra intette a tüntető tömeget, mégis kiutasították. A belga megszálló hatóságok hadtörvényszéke a hamburgi rendőrség négy tagját halálra ítélte, mert bűnösnek találták őket abban, hogy a múlt év márciusában Krafft belga hadnagyot a közúti vasuton meggyilkolták. Egy vádlottat 20 évi, egyet 15 évi kényszermunkára, egy harmadikat három évi börtönre ítélték. Egy nő-vádlottat öt évi fegyházra ítélték.

Aachenből jelentik: A nemzetközi szakszervezeti szövetség központjának ülésén elhatározták, hogy a szövetséghez csatlakozott szakszervezeti központokat felhívják, kövessék a németalföldi szövetségek példáját és bocsássanak tekintélyes pénzüsségeket a német munkások rendelkezésére.

Befejeződött a körülzárás.

Berlinből jelentik a Ruhr-vidék katonai körülkerítését a franciák és belgák körülből befejezték. A körülzárás a Rajnánál Düsseldorfnál kezdődik Keihenen át élesen fordul és a Ruhr folyását követi délkelet felé, majd tovább a Rödlinghausen-Langbeck vonalon Ruhrortig halad, ahol ismét eléri a Rajnát. Mindenütt, ahol a németek beszüntették a vasuti forgalmat, nem közlekednek a vonatok.

Egy uriaszony tragédiája.

Timisoaráról jelentik, hogy ott ma délben fél egy óra tájban a színház előtt a villamos elgázolt egy uriasan öltözött 30—35 év körüli asszonyt. Az urinő a sinek előtt eleszott, a sinekre esett éppen akkor, amikor egy villamoskocsi haladt arra. Az urinő a kerekek alá került, ahonnan összeroncoltva vették ki. Haldokolva szállították a mentők a kórházba. Személyazonosságát eddig nem sikerült megállapítani.

Tardieu aki néhány héttel

Arad sportja.

(Három sportegyesület közgyűlése).

Vasárnap három aradi sportegyesület tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen beszámolt múlt évi eredményes működésükről. Az Aradi Atlétikai Club közgyűlését nagy érdeklődés mellett tartották meg vasárnap délelőtt a városháza tanács-termében. Dr. Palágyi Jenő elnök megnyitóbeszédében az egyesület elmúlt évi működéséről számolt be. Kérte a tagokat, hogy a Club érdekeit mindenkor tartsák szemük előtt. Ezután Páll Jenő titkár elismerését fejezte ki a tisztikarnak, majd kiemelte a labdarúgók és az atléták működését, akik legtöbb esetben sikeresen szerepeltek az elmúlt évben rendezett versenyeken. Az elnök közölte a megjelentekkel, hogy Páll Jenő — klubbajnok, mert a magasugrásban a 173 centiméteres rekordot megtartotta. Bogsán Károly pénztáros jelentése után megválasztották az új tisztikart, amely a következő: elnök: dr. Palágyi Jenő, alelnökök: dr. Széll Lajos, Valerian László és Kemény György, titkár: Páll Jenő, igazgató: Bogsán Károly. Választották még szakosztályvezetőket és husztagu választmányt.

Az Aradi Munkás Testvér Egyesület vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlését, a melyet Julinszky János elnök nyitott meg. Az elnök beszámolt az elmúlt évben elért sikerekről és nagy vonásokban vázolta az A. M. T. E. jelenlegi helyzetét. Ezután a titkári jelentést olvasták fel, majd Illenc pénztáros a pénztári jelentést ismertette. Az új tisztikar a következő: elnök: Julinszky János, ügyvezető elnök: Pálincás Lajos, titkár: Juhász Zoltán, sportigazgató: Berger Bernát, football szakosztály vezető: Juhász Zoltán, birkózó és kérekpár: Matusz András, sakk: Kubich Ernő, atlétikai: Marica Kornél, szertáros: Szőke András. A közgyűlésen még az egyes szakosztályvezetők tették meg évi jelentésüket.

A „Hakoah“ aradi sportegyesület vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését a Városi Kávéház fölött levő helyiségében. Dr. Orfi Gyula ügyvezető elnök megnyitó beszéde után Steinfeld Imre az egyesület titkára olvasta fel az évi jelentést. A titkári beszámolót Berger Sándor sportszakosztály vezetőjének jelentése követte, amely beszámolt az elmúlt év sporteseményeiről. Ezután a tisztikar megválasztása következett és a következők lettek megválasztva: Elnök Kalmár József, társelnök dr. Vörös László, Karniol Lajos, Hirschfeld Mór, alelnökök Robitsék József, Stein József, König Miksa, Szenes Henrik, ügyvezető elnök dr. Orfi Gyula, titkár Steinfeld Imre, I. jegyző Polgár Jenő, II. jegyző Friedmann Emil, sportigazgató Reich Alfréd,

pénztáros. Merkle Pál, ellenőrök Popper Béla, Pollák Vilmos, ügyész dr. Gara Armin, Orvosok dr. Kerpel Vilmos, dr. Wolfner Gyula, mérnök Rácz Emil, szertáros Czitrom Adolf, atlétikai

szakosztály vezető Steinfeld Imre, sportszakosztály vezetők Beregi Sándor, Czukor József és dr. Gabos Jenő. Azonkívül negyven választmányi tag és tíz póttag lett megválasztva.

Szabad kereskedelem és ármaximálás.

(Az árak drágasága és az Arad-bánati kereskedők.)

Alkalmoszerűbben nem kerülhetett tárgyalásra a rettenetesen nyomasztó drágaság kérdése, mint most vasárnap az Arad-Bánati Kereskedő Egyesületek Szövetségének Timisoarán (Temesvároton) megtartott nagygyűlésén, azon a napon, amikor pénzünk hirtelen nagy értékesése és az ugyanakkor bejelentett többszörös vámemelések villámfényvel mutatott rá az áremelkedések megtörhetetlen cirkulus viciosusára. Az új spekulatív törvény tervezetét tárgyalta Arad és a Bánát kétezzer kereskedőjének szövetsége az ezáltal Timisoarára összehívott gyűlésen Kun Richard ottani és Faragó Rezső aradi elnökök vezetése mellett a legtávolabbi vidékekről is nagy számmal összejött érdeklődő és a sajtó képviselői jelenlétében. Előadó volt Aradról az Aradi Kereskedők Köre főtítkára, Szöllösi Zsigmond dr. Timisoaráról az ottani egyesület titkára, Endre Károly, a kiváló poéta és Böhm Árpád dr. ügyész.

Ugy az előadók, mint az összes hozzászólók ezt a nagy kérdést, mindenek nagy kérdését, akik a háboru utáni Európában bárhol is élnek, nem a kereskedők külön érdekei szempontjából, hanem a közérdek, a probléma lehető megkönnyítése szempontjából vizsgálták. Minden oldalról az a megállapítás alakult ki, hogy a tervezett új rendezés teljesen elhibázott lenne, a drágaságot semmivel sem enyhítené, ellenben az árukkal való ellátás most meglévő rendjét is teljesen felzavarhatná. — Eppen ezért a nagygyűlés táviratilag azt a határozatot közölte a kormányval, a kereskedelmi kamaráknak ma Bucurestiben tartott közös értekezletével és országgyűlési képviselőinkkel, hogy ez a kormány által egyébként még hivatalosan magáévá nem tett tervezet teljesen alkalmatlan a tárgyalásra, kérték annak félretételét és egy új tervezet kidolgoztatását, amiben Arad-Bánát kereskedőinek a megbízottja is részt vehessen. Ezt a kérelmet a Szövetség már a mostani tervezet kibocsátása előtt is előterjesztette volt és Zima Tibor képviselőt jelölte akkor meg annak, aki az itteni viszonyok alapos ismerete mellett hivatva volna képviselni az előkészítés stádiumában már a közérdeket.

A törvénytervezet ismertetése kapcsán megállapítást nyert, hogy bevezető szavaiban maga a tervezet is elismeri, hogy a háborus állami és központi gazdálkodás lezajlása után csak a szabad bel- és külkereskedelem lehet képes árut kellő mennyiségben a kellő helyre juttatni és csak a kereslet és kínálat szerint szabadon kialakuló árak érhetik el az egyáltalában lehetséges viszonylagos olcsóságot, az árak mesterséges megállapítása, a maximálás körülbelül teljesen céltalan, mert vagy alacsony és akkor eltűnik az áru, vagy magas és akkor direkt áremelő, mert a maximális ár versengés híján mint minimális érvényesül. A tervezet megállapítja azt is, hogy a drágaságot tévedés a kereskedelem drágításának a prizmián át nézni, mert

ennek okai a termelés háborus legyengülése, a valutáris eltulodások vám, szállítási, export-import nehézségei, a világkereskedelem dezorganizációja. Mindezek alapján a tervezet indokolásában ki is mondja, hogy a kereskedelemnek a végső lehetőségig meg kell adni a szabadságot, hogy az árak a verseny alapján a kereslet és kínálat szerint alakuljanak ki.

Ennyi igen bölcs és igaz megállapítás után azonban a tervezet még is az árakat három csoportba osztaná és az elsőrendű szükségleti cikkekre a helyi hatóságok havonta maximumálnák az árakat (az áru ugy csuszna egyik városból a másikba, ahol magasabb a helyi maximumálás, vagy végleg eltűnnék), az összes többi rendes szükségleti tárgyakra a kereskedelmi kamarák két hetenként állapítanák meg az akkori beszerzési áraknak megfelelő és mindenkire büntetés terhével kötelező árakat. (Tehát ezek is maximumálnák, annak minden hibájával. De nem is képes semmi kamara se megszabni az árakat sem egy napra, sem két hétre ott, ahol egy-egy cikknek is 30—40 minősége lehet és ahol a valuták hullámzása nem kétértelmű, de percnként megmáskítja a beszerzési árakat). A harmadik csoportban luxuscikkek maradnának, ezeknél a normálisnál nagyobb haszon vételét a bíróság állapítaná meg és büntetné.

Látható, hogy a kereskedelem lehető legnagyobb szabadságát mint a drágaság orvosságát hirdető tervzet lényegében minden fontos árut maximumálna, holott maga a tervezet szerzője is bejelenti zárószavában, hogy a külön véleménye szerint a maximumálás méreg és nem orvosság. A kormány a beérkező szakvélemények alapján most fog állást foglalni a tervezettel szemben. Az Aradi Kereskedők Köre a Sfatul Negustoresc aradi fiókjával együtt február 4-én, vasárnap fog helyi gyűlésben foglalkozni e tárggyal és külön is megteszik felterjesztésüket.

A hóban rekedt király.

(Téli kaland a vadászaton.)

Belgrádból jelentik: Sándor szerb királynak a napokban kellemetlen téli kalandja volt. A beljei vadászaton a királyt és kíséretét hóvihár lepte meg. A király a nagy hófúvásban gyalok sietett kíséretével a legközelebbi falu, Josenovac felé, ahova csak késő este érkeztek meg. Innen azonnal vonatért táviratoztak Eszék állomására, ahonnan éjjel két órakor el is indult egy külön szerelvény. A különvonat azonban Knezevi Vinograd és Karanc között a nyílt pályán megakadt és nem volt képes utját folytatni, dacára annak, hogy két mozdony volt előtte. A király kíséretével elindult a nyílt pályán vesztegélő vonathoz és amikor odaért, beszállott annak az egyik vagonjába. Embereket küldött a legközelebbi állomásra, akik táviratozták Eszékre, hogy küldjenek se-

gélyvonatot, mert a különvonat képtelen kijutni a nagy hóból. Nyolc órakor reggel érkezett meg a segélyvonat, amely 200 parasztot hozott magával és ezek kezdtek dolgozni, hogy a pályát járhatóvá tegyék. Délután fél három volt, amikor a király vonata Beili Monastiri állomására befutott, ahol már várakozott reá az udvari vonat. A király csak a következő nap délelőtt 11 órakor érkezett vissza Belgrádba.

A jog válsága.

(Meculescu főügyész szabadelőadása.)

Az aradi Kulturpalotában meleg és nagyszerű irodalmi délutánt rendezett az aradi román irodalmi társaság. Az irodalmi délután ügyesen összeállított programja nagy közönséget gyűjtött össze, amely egészen megtöltötte a hatalmas helyiséget. A prólogot Balessti István főhadnagy, az Aradon is általánosan ismert kiváló író írta erre az alkalomra és Pauessti királyi ügyész lendületesen adta elő. Utána Meculescu Sándor főügyész szabadelőadása következett, amely a délután egyik legkiemelkedőbb eseménye volt. A nagy képzettséggel bíró aradi főügyész szabadelőadásában, amelynek címe „A jog válsága“ volt, mélyen szántó gondolkodásáról és alapos tudásáról tett tanubizonyosságot. A tudományjogi problémákba vágó tárgyát sikerült népszerű és élvezetes módon ismertetni az előkelő hallgatósággal. A háboru előtti és a háboru utáni jogszolgáltatás különbözőségét tárta fel, rámutatott ennek okaira, amelyek áthatják az ítélkező bíróságot. A háboru utáni időkben egészen más szempontokat kénytelen figyelembe venni határozathozatalánál a bíróság, mint azelőtt. A főügyész jogi tanulmányainak ez alkalommal csak az első részét adta elő és érdekes jogi problémákról még több ízben tart előadást Aradon. Szünet után Weil Magda aradi hegedűművésznő lépett a dobogóra. A Kulturpalotát betöltő közönség melegen fogadta a művésznőt. Weil Magda Kreislerek rokoszerű apróságait tökéletes technikával és őszinte, meleg tónussal adta elő és művésztének fényes diadalt szerzett csodás játékával. A nagyközönség zúgó tapsal honorálta minden egyes számát. A következő szám különösen érdekes meglepetést keltett a közönségben. Cara Negri táncművésznő fellépése váratlan szenzáció erejével hatott. A rendkívül finom megjelenésű művésznő táncában hatalmas művészi erő nyilvánult meg. A közönséget tökéletesen megvarázsolta a nézőtér minden figyelmét lekötő bámulatos táncával. Csodásan hajlékony testének eszményien kifejező mozdulatai csak nagyon ritkán látható táncosni tükelyével igazolták a klasszikus tánc libilincselő, művészi hatását. Cara Negri két táncával aratott hatalmas sikert. A zongorakíséret, amelyet Lázár Médi aradi urleány tökéletes ritmusérzékkel és művészi technikával látott el, méltó kerete volt a hámulatot keltő klasszikus táncoknak. A tegnapi irodalmi délután rendezése szerencsés kézzel választékos műsort állított össze és a díszére méltó rendezés teljes jutalmat nyert a pompás sikerben.

HIREK.

Megnyilt a járványkórház.

(Védekezés a tífusz ellen.)

A vármegyei kórház vezetője ma megnyitotta Aradon a járványkórházat és a kórház vezetőjévé dr. Luszt Ferenc hatóságilag nevezte ki. A járvány kórház megnyitását a napokban történt kiütéses tífusz-megbetegedés tette szükségessé. Dóka Pétert, aki még nincs túl a veszélyen, átszállították a járványkórházba. A Dóka Péterrel érintkezők közül néhányan eleget tettek az *Aradi Közlönyben* között felhívásnak és jelentkeztek a városi orvosi hivatalban. A jelentkezők között szerencsére egy sem kapta el a betegséget és fertőtlenítés után elengedték őket. Megállapítást nyert, hogy a kiütéses tífuszt *Bucurestiből* hurcolták Aradra. Bucurestiben eddigi jelentések szerint ötven flekktífusz-cset fordult elő. Dr. Cucu Vazul városi főorvos minden intézkedést megtett a betegség elterjedésének megakadályozására. A főorvos kijelentette az *Aradi Közlöny* munkatársának, hogy ha február 8-ig nem fordul elő a Dóka Péterrel érintkezők között flekktífusz, ez bizonyíték arra, hogy mentesítve vannak a baktériumoktól.

A prefektus Pancotán. Georgescu János prefektus és Margineanu Titusz pénzügyigazgató tegnap Pancotára utaztak ki. A prefektus a szokott megyei körutját végezte és dobszó útján maga elé hívatta a község népét, hogy panaszát, kívánságait tárja fel. Sokan gyűltek össze a prefektus előtt és főképpen a községi jegyzők áthelyezése ügyében intéztek hozzá pro és kontra kérelmeket. A prefektus türelemmel hallgatta végig a község polgárainak kívánságait, mindenről jegyzeteket készített magának és megígérte, hogy a bejelentett ügyekben azok átvizsgálása után intézkedni fog.

Zavarok a cluji egyetem megnyitásán. Ma kellett volna a cluji (kolozsvári) egyetemen az előadásokat megkezdeni. A keresztény hallgatók felszólították a zsidó egyetemi hallgatókat hogy jelenjenek meg az előadásokon, a hol semmi bántalom nem éri őket. A zsidó hallgatók elfoglalták helyeiket az előadó teremben, az antiszemita hallgatók azonban távoztartották magukat. A tanárok rendszeren megkezdték az előadást azonban, amikor megállapították, hogy a keresztény hallgatók nagy része nincsen jelen, az összes előadóteremben beszüntették az előadásokat. Azonnal összeült az egyetemi tanács, amely táviratilag sürgős intézkedést kért a kultuszminisztertől.

A premontrei gimnázium ügye. Az oradeamarei, (nagyváradi) premontrei gimnáziumot tudvalevőleg nemrégiben betiltották. Ma Nagyváradról egy küldött ség jelent meg a cluji (kolozsvári) kultuszresszort főnökénél, akit a betiltás visszavonására kért meg. A kultuszresszort főnöke azonban azzal az indoklással, hogy a betiltás a miniszterium rendelkezése, a kérelem teljesítését tagadta.

Verekedés a bucurestiegyetemen

(Beszüntették az előadásokat. — A nemzeti párt határozata.)

Bucurestiből jelentik: A román egyetemek ifjusága szombaton délután ülést tartott, amelyen újból állást foglalt numerus clausus mellett. Szombaton délelőtt az orvosi egyetemen ismét súlyos incidens történt. Az egyik előadáson felszólították a zsidó hallgatókat, hogy hagyják el az előadást. A zsidó hallgatók azonban ezt megtagadták, mire összeütközésre került a sor. Egy zsidó hallgatót véresre vertek. A közoktatásügyi miniszter ma újra beszüntette az előadásokat. *Anghelescu* miniszter különben ebben az ügyben ankétre hívta össze az egyetemek tanári karát.

A nemzeti párt vezetője a következő határozatot tette közzé: A nemzeti párt vezetője e hó 26-án *Mania Crula* elnökléssel ülést tartott, amelyen a belpolitikai helyzet aktuális problémáival foglalkozva a következő határozatot hozta: A nemzeti párt ismét leszögezi azon régebbi határozatát, hogy a liberális parlament által elfogadott alkotmányt nem tekinti törvényesnek. A párt

Egy volt katolikus lelkész házassága. *Budapestről* jelentik, hogy herceg Hohenlohe Egon érseki helynök, volt nagyszebeni római katolikus plébános áttért a luteránus vallásra és a budapesti Fasori evangélikus templomban házasságot kötött Gáspár Lilivel, akinek az Arena-uton fényképezeti műterme volt.

A szinügyi bizottság ülése. Az újjáalakult szinügyi bizottság ma délelőtt tartotta első ülését a városháza tanácstermében. Az ülést dr. Robu János főpolgármester nyitotta meg és ismertette a bizottság teendőit. Róna Dezső szinigazgató kérésére a bizottság megengedte, hogy Follinuszné Csigaházy Etel jubileumi estélyére a helyárakat 50 százalékkal emelje.

Házasság. Vatzek Jenő pancotai uradalmi tisztviselő tegnap házasságot kötött Hartwich Margit urleánnyal Brádon. A násznagy Hertzka Armin a pancotai uradalom igazgatója volt. Az esküvőn sokan vettek részt Pancotáról is.

Szerenád egy estély szereplőinek. Kedves és nem mindennapi meglepetésben volt részük a siriái (világosi) urleányoknak. A „Világosi Polgári Daloskör” mindazon hölgyeknek, kik legutóbb megtartott műsoros-estélyükön szereplésükkel résztvettek, lampionos szerenád kíséretében 1—1 élővirág csokrot küldött, köszönete és elismerése jeléül. Szerenádot kapott: Albert Mancsi, Bódi Margit, Dephanis Magda, Gorcea Rózi, Heimann Vetty, Illmann nővérek, Messer Ilonka, Revilák Margit és Schlésinger Anci. A dalárdát Wiesenbacher József, a „Világosi Polg. Daloskör” közismert karmestere vezette.

A soborsini jelezsbárról közölt tudósításra gróf Hunyady Károly annak közlését kéri, hogy sem ő, sem Hunyady Károlyné, sem társalkodónője, sem Haubert Nándor uradalmi inspektor és neje nem vettek részt a táncmulatságon.

Február 10-én: kertészek és virágkereskedők táncestéve a Fehér Keresztben.

képviselő tagjai megjelentek a parlament ülésén ismét leszögezik a párt álláspontját, de visszautasítják a parlament ülésén való részvételt.

Dr. Lupu a Lupta mai számában hosszabb nyilatkozatot tesz a belpolitikai helyzetről. A nyilatkozatban mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a parasztpárt a be nyújtott alkotmányjogi tervezetet nem tekinti törvényesnek. A mi az ellenzéki pártok együttműködését illeti, kijelentette, hogy az ellenzéki vezetők között ez irányban tárgyalások indultak meg, melyek eredménnyel kecsegtetnek, mert az együttműködést valamennyi párt kívánatosnak tartja.

Tegnap a király kihallgatáson fogadta *Averescu* tábornokot. Szombaton a néppárt végrehajtó bizottsága ülést tartott, amelyen a belpolitikai helyzettel foglalkozva elhatározták, hogy a párt képviselő- és szenátor tagjai továbbra sem jelennek meg a parlament ülésein.

Egy orvos halála. *Sirián* (Világoson) tegnap elhunyt dr. Kocsis Géza orvos. Az elhunyt orvos halálát tragikus baleset előzte meg. Két évvel ezelőtt történt, hogy egy beteghez vitték kocsin. A kocsiba fogott lovak megvadultak és felborították a járművet, amelyből dr. Kocsis kizuhant és hátgerincén szenvedett súlyos sérüléseket. A szerencsétlenül járt orvos mostanáig betegeskedett és tegnap hunyt el 56 éves korában. A tragikus sorsu orvos iránt az egész környéken nagy részvét nyilvánult meg.

Az aradi céghivatalból. A baia de crisi (körösányai) és brádi járásbírósnak a dévai törvényszék körletéből az aradi törvényszék körletébe történt átcsatolása folytán eddig a dévai törvényszéknél nyilvántartott baia de crisi (körösányai) és brádi járásban levő nyilvántartott cégeket az aradi törvényszék céghivatala saját jegyzékébe vette át.

Felfedezett régi Mária-ének. *Budapestről* jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia mai ülésén megemlékeztek Petőfiről, Madáchról, Pasteurról és a százéves Himmuszról. Bemutattak egy régi magyar Mária-siralom-éneket amelyet Grapner Róbert, Berlinben élő magyar tanár fedezett fel egy stiriái kolostorban talált kódexben.

Kazy József meghalt. *Budapestről* jelentik: Báró Kazy József volt nyugalmazott földművelésügyi államtitkár ma meghalt.

A Habsburg-ékszerek kereskedőinek pöre. *Lausanneból* jelentik: A svájci szövetségi törvényszék, amely a legfőbb törvénykezési hatóság Svájcban, ma elutasította a Bienefeld testvérek párisi és madridi ékszerkereskedő-cégnek a berni törvényszék ítélete ellen beadott felebezését. A pörben a Habsburg-család ékszereinek eladásáról volt szó. Egy frankfurti ékszerkereskedő, Sontheimer, „Perlesco” cím alatt társaságot alapított a célból, hogy az osztrák korona-ékszereket hárommillió svájci frank értékben Károly volt császár vagyoni gondnokától, Steiner bárótól értékesítés végett átvegye. A haszon elosztása kérdésében a kereskedők között peres ügy

támadt. A berni törvényszék bizonyítékok hiányában beszüntette az ügyet és mindkét felet a költségek viselésében marasztalta el. Emaz ítélet ellen fölebbezték a Bienefeld-testvérek a szövetségi törvényszékhez, amely a felebbezést elutasította és az egész ügyet Károly volt császárral szemben elkövetett hallatlan csalásnak minősítette.

Hajálózás. *Eisele Ilonka* 17 éves korában ma hosszas szenvedés után elhunyt. Szülei és testvéreinek kívül kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése január 30-án, délután 3 órakor lesz a Str. Nicu Filipescu (Flórián-utca) 22. számú házból.

Az aradi Patronázs Egyesület ma kedden délután hat órakor hivatalos helyiségében Strada Gheorghe Popa 3. szám alatt redkivüli közgyűlést tart, melyre a tagok szíves megjelenését kéri az elnökség.

Orvosi hír. *Dr. Wiener Imre* volt kórházi főorvos, bel-, tüdőbeteg szakorvosa Str. Consistorului (Batthyány-u.) 28. alatt (bejárat Andrassy-ut 22. felől is) rendelését megkezdte. Rendel. d. e. 9—10-ig, d. u. 3—5-ig.

Keze fehér és lágy lesz. *Kaiser-Boraxot* ha vesz.

Perzsa szöveg tanfolyam ma megkezdődött a „Moise Nicu” román liceumban. Emenet Strada Bucur (Eötvös-utca) felől. — Információk 9—12 és 14—17 óráig nyerhetők a tanfolyamon.

Meteor-bál február 17-én. — Aranyat, ezüstöt magas áron vesz *Reiner József*, lutheránus-templom mellett.

Öngyilkosság. Ma telefonon jelentették az aradi ügyészségnek Paulisról, hogy *Varaseti János* hetven éves földműves öngyilkossági szándékából felakasztotta magát. Mire megtalálták már meghalt.

Rendőri hírek. *Guti Lajosné* feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából 1000 lei értékű ruhaneműt elloptak. — *Sálik János* 2500 lei értékű kerékpárját lopták el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Öngyilkossági kísérlet. *Scharfenstein Miksa* Str. Metianu (Forray-utcai) lakos ma délelőtt családi perpatvar miatt felakasztotta magát. Tetét észrevették, levágták a kötélről és az előhívott dr. *Pascutiu Sever* hatóságilag orvos csakhamar életre keltette. Az életunt ember túl van a veszélyen.

Tüntetés egy orvos érdekében. *Párisból* jelentik: A párisi orvosi akadémia egyik legutóbbi ülésén szokatlan botrány történt. A tudós testület ülései iránt a nyilvánosság ezideig nem nagy érdeklődést tanúsított. Most azonban, amikor *Chaufard* tanár megnyitotta az ülést, a karzatok már zsufolva voltak. Eppen meg akarták kezdeni a vitát, amikor a karzaton kiáltás hangzott el, amelyet lármás tolongás követett le a terembe. A röpcédulákon meggyógyult háborús tüdőbetegek tiltakoztak és elmondták, hogy gyógyulásukat egy orvosnak köszönhetik; akit az orvosi akadémia rendszeresen támadott és üldözött. Néhány tüntető a karzatról beszédet akart mondani. A láрма fokozódott, amikor az akadémia egyik tagja energikusan kikergette, hogy a karzatlátogatók az akadémia ügyeibe beleavatkozzanak. A láрма tetőfokát érte el, mikor a tiltakozó akadémikus megsértette a tüntetőket. Közben az akadémia titkára értesítette a rendőrséget, ahonnan több rendőrtisztviselő vonult ki. Vé

gül sikerült a tüneményeket a távozásra rábeszélni, miután elérték céljukat, hogy a nyilvánosság figyelmét megkíséreljék a jóneműjűkre irányítsák.

Irodalom, művészet

Növendék-hangverseny.

Tegnap délután Müttermüller József zeneiskolájának növendékei szépen sikerült házi hangversenyt tartottak, amelyen kitűnő haladásról tettek tanúságot. A zeneiskola nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség sokat tapsolt a szép eredményt felmutató növendékeknek. Hirsch Sonatináját Kozma Mária zongorázta ügyes technikával. Horváth Andamioját és Chován Scherzoját Reisman Margitka tolmácsolta ügyesen és élvezetesen. Deák Böske hegedűjátéka finom és érdeklődést kelt. Huber triójának a zongoraszólamát Schwarz Jenő játszotta ügyesen. Goretzki Ferenc jó feljegyzésű zongoristának bizonyult. Winternitz Sárika egy menüvel aratott sikert. Faragó Klárka egy trio zongoraszólamot hozott ki szépen. Dittich Irén fejlődésképes zongorista. Neumann Mariska egy Beethoven-darabot interpretált kitűnően. Szerényi Katóka egy trio zongoraszólamának játszásával tűnt fel. Komlódy Gizella egy szonátát játszott szépen. Kiszely Gizella kiválóan zongorázott el két darabot. A kis Seidher Marika egy Mozart-trio zongora szolóját játszotta bámulatos ügyességgel. Chopin-Polonaise-t Szuhajda Erzsébet zongorázta szépen. Vajda Erzsébet Mendelssohn Rondo capriccioso-ját úgy zongorázta, ahogyan növendéktől még nem hallottuk. Játéka szép és élvezetes volt. Fiedler Klára egy duo celloszólamát, Fiedler Márta pedig a zongorát játszotta. Mindketten technikában és feljegyzésben nagyon jók. A triók kíséretében az intézet két tanára Müttermüller József cellon és Leitner Kálmán hegedűn nyújtottak élvezeteset. Különben a sok növendék kitűnő előhaladása is az ő érdemük.

* A városi színház heti műsora. K e d d e n: Hazudik a muzsikász. C. bérlet. Szerda: Constantin abbé. Diszeladás. Bérletszünet. Csütörtök: Masa, operett-bemutató. Bérletszünet. Péntek: Masa. A. bérlet. Szombat: Masa. B. bérlet. Vasárnap délután: Hazudik a muzsikász. Este: Masa. C. bérlet.

* A Follinuszné-jubiläum rendezése felhívja a város közönségét, hogy a Pannonia-étteremben az ünnepi előadás után megtartandó társasvacsorán minél számosabban vegyenek részt. Jelentkezni lehet Kallós Józsefnél, a színházi irodában és Solymos Ferenc szerkesztőnél (Aradi Fáklya.)

* Steinitzer és Török fényképezeti szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

* Haladás-előadás. Változatokban gazdag, nívós műsort élvezett végig szombaton a Haladás-előadások közönsége. A megnyitó beszéd lelkes szavai után Nádor Irma szavalt könnyedséggel és hatással, mire a heti jelentés következett. Györgyösy Piri

útt ezután a zongorához és egy Schubert darab precíz interpretálásával hódította meg a ráadást is kérő közönséget. Kiemelkedő száma volt a műsornak dr. Halmagyan Livius aradi fogorvos előadása, aki nemcsak a szokásos sikert és tapsot érdemelte ki komoly gondolataival, de egyike lesz azoknak, akiket a közönség mindig szívesen lát az előadói emelvényen. Meglepetésszerűen hatott Gencsnyé négy tanítványának művészeti táncprodukciója. Triebel Mancsi, Muresanu Mancsi, Kovács Annus és Gazdag Rózsi román táncot adták elő Gombóc István kitűnő zongora kísérete mellett. A zajos sikert aratott táncot meg kellett ismételnünk. A műsor egyes számait Agoston Zsigmond konferálta sok invencióval.

* Mérsékelt hejyarak mellett kerül színpadra péntek délután a legkedvesebb tárgy operett: A kis gróf. — Hazudik a muzsikász kedd este kerül színpadra a Városi Színházban.

* A magyar színészet ünnepe zajlik le szerdán este az aradi színház színpadán. Ötven esztendei diadalmas sikerek után Follinuszné Csiga-házy Etel tiszteletére a színház jubileumi ünnepséget rendez, amelyen az egész erdélyi magyar színészet képviselteti magát. Az ünnep alkalmából a Constantin abbé kerül színpadra, az előadás előtt nyit színpadon történik meg az ünnepelt művész üdvözlése. A különböző szintársulatok küldöttségei Janovics Jenő dr. színészegyesületi elnök, az aradi színház szórnoka, a hatóságok képviselői üdvözlözik Csiga-házy Etelt, aki egy félszázadon át dolgozott minden művészi tudásával a magyar színészet érdekében. Az előadást az ünnepségekre való tekintettel kivételesen fél nyolc órakor kezdik.

* Operett-ajándék kerül bemutatásra csütörtökön este Aradon. Galetta Ferenc és Csányi Mátyás Masa című operettjére készül a társulat.

* Patakylék búcsuja. Néhány hét óta Vajda Frigyes és Patakyl Vilma énekelnék esténként a Városi kávéházban vidám és szomorú kabarédalokat, irenetikus és őszinte siker mellett. A művészek szerződése szerdán jár le s ez alkalommal — szerda este — búcsuelőadást rendeznek. Programjukat fölfrissítették és így kétségtelenül meleg, sikeres és kedves buscuról lesz szó. A Városi kávéház igazgatósága a „café-chontau” eszméjét nem ejti el és a jövő hónapban friss erőkről gondoskodik, ezzel kétségtelenül növelve az aradi éjszakai szórakozásait.

Mozi.

* A más asszonya a címe annak a megragadó filmdrámának, amelyet hétfőn mutatott be az Uránia. A világszép asszony tragédiáját adja a kép, aki öreg férjét nem szereti és szíve egész viharzásáért, a nagy művészért rajong, akinek azonban nem kell a más asszonya. A nagyszerű ket-tős műsor még kedden és szerdán látható az Urániában.

* Szodoma és Gomora világhíres monumentális film a jövő hét elején bemutatásra kerül az Apollóban.

* Lady Hamilton kedden látható először az Apollóban. A világtörténelmi jelentőségű film Nelson admirális történelmi szerepműve tárgyát, azt a nagyszerű szerelmi regényt, amely a tengerek ura és Lady Hamilton körül szövődik. A monumentális film négy napon át — keddtől kezdődőleg — látható az Apollóban.

Adelmann-Nemess Zsigmond dr. darabot írt.

(Aradi ügyvéd zsargón-egyfelvonásosa a könyvpiacon.)

Facset volt országgyűlési képviselője, az aradi neológ Izraelita hitközség kitűnő elnöke, a jónemű aradi ügyvéd: darabot írt. Benünket különösen meglep, hogy a komoly jogász, a hitközségi elnök és a nyugalmazott képviselő — szerzővé avanzsált. Az aradi könyvpiacon két napja forog egy rózsaszínfedelű kis könyv, amelynek címlapján ez olvasható:

BEIM HERRN VORSTEHER
EIN SCHERZ
VON
VICTOR ADELMANN.

Victor Adelmann egyenlő Nemes Zsigmond dr.-ral. A nevét egyszerűen visszafordította németre. Az egyfelvonásos tréfa, — amint a címe is mutatja — német zsargonban van megírva és a bevezető után egy zsargon szótár következik, a könnyebb érthetőség kedvéért. Felkerestük ma az „Elnök urnál” című tréfa szerzőjét magánál az — elnök urnál. (Hitközségi elnökről van szó ugyanis a tréfában.)

— Nyilatkozzék a darabjáról. Doktor ur, — mondtuk.

Elnökölyogta magát Nemes dr. és így felelt:

— Kérem, ez nem irodalom, de egy kitűnő vicc. Tessék elolvasni, magyarszerűen fog mutatni. Eredetileg egy egészen kis olvasótábor, intán kör számára készült. Egy ugynevezett purim-tréfa. Budapestben a Folies-Caprice-ban elmondtam egyszer a darab ötletét a kis Rottnak, akét Európa egyik legjobb színészenek tartok. Rottnak tetszett a téma, azt mondta: irjam meg. Megírtam és elküldtem egy bécsi barátomnak, dr. Alois Franknak, aki egyetemi tanár és ért az ilyesmikhez. Akkor még csak azt hittem, hogy próbálkozás az egész és hogy Frank dr. olyan kritikát ír róla, hogy elmegy a kedvem tőle, „költeni.” Tévedtem. A professor egy tizoldalas levélben válaszolt és kijelentette benne, hogy a darab szenzációs és hasfalat az olvasás után következő két napig remegtek a kacagástól. Arról van szó a darabban, hogy egy meggazdagodott zsidó kávést hitközségi elnöknek választanak meg és mint ilyen, valami kellemetlenség történik vele: a választás napján ernésztési zavarai lesznek. Direkt Folies-Caprice darab, csak azért íródott, hogy én is hasfal-fájdalmakat kapjak. Olvassa ezt!

A kedves Nemess dr. fölszóltásának — a szükre mért újságitrói időben — nem tettünk eleget. Egy pillantás azonban elég volt arra, hogy megismerjük a könyvet. A zsargon-szótárban ugyanis erre a kifejezésre akadunk, hogy „höchem.” Ezt a szót szótár nélkül is értjük. Jó darab lehet a Nemess dr.-é, mert nem is

nehéz megérteni és mégis szótárt mellékelni hozzá.

„Az Elnök ur” sikere kétségtelen. A szerzőt a hitközségen kívül alkó irodalom is őszintén üdvözlöi.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutáinak. (Január 29.) Dollár 238, márka 0.0140, szokol 6.60, francia frank 15.50, dinár 2.—, magyar korona 0.07. Kifizetések: Budapest 13.—, Bécs 310, Berlin 0.080, Prága 7.

Bucuresti tőzsdézárlat. (Január 29.) Páris 14.70, Berlin 0.0078, London 1090, Newyork 230, Milano 11.05, Zürich 45, Bécs 0.0030, Prága 7, Budapest 0.0870. Valuták: Márka 0.0140, léva 1.42, angol font 1100, francia frank 15, svájci frank 44, lira 10.80, dinár 2.10, dollár 243, osztrák korona 0.003, magyar korona 0.0650, szokol 6.50.

Zürichi nyitás. (Január 29.)

Berlin 0.0175, Newyork 536.25, London 2489, Páris 33.80, Milano 25.55, Prága 15.50, Budapest 0.203750, Belgrád 4.30, Varsó 0.0175, Bécs 0.0073, bélyegzett 0.0073.

Zürichi zárlat. (Január 29.)

Berlin 0.016250, Amsterdam 211.60, Newyork 536.75, London 2487, Páris 33.50, Milano 25.47, Budapest 0.203750, Belgrád 4.50, Bucuresti 2.20, Varsó 0.01625, Bécs 0.0073, osztrák bélyegzett korona 0.0074.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Január 29.) Napoleon 9900, angol font 12325—12625, dollár 2626—2735, francia frank 166—176, lira 126—132, márka 0.08—10, osztrák korona 0.0370—390, leu 11—12, szokol 76.50—80.50, svájci frank 491—515, dinár 23.50—25.50, lengyel márka 0.0875—975, léva 16—17, hollandi forint 1050—1058.

Budapesti értéktőzsde. Nyitás. (Január 29.) Salgó 77500, Rima 14300, Kőszén 184.500, Államvasut 33000, Cukor 680—700.000, Ganz Danubius 195.000.

Bécsi hivatalos zárlat. (Január 29.) Prága 2070, Belgrád 610, Budapest 27, Varsó 2.25, Milano 3405, Bucuresti 305, London 332.250, Newyork 71650, Páris 4480, Zürich 13350, Berlin 2.30, Amsterdam 28280.

Budapesti értéktőzsdézárlat. (Január 29.) Magyar hitel 19100, Osztrák hitel 2400, Salgó 76000, Rima 11825, Déli vasut 9000, Államvasut 31500, Kohó 72000, Atlantika 6850, Ganz Danubius 2.075.000, Kőszén 190.000, Papir 2900, Szlavonia 6550, Viktoria 45750, Kereskedelmi bank 32500, Beocsini 98000, Urikány 120.000, Lipták 3925, Láng 38000, Schlick 12900, Brassói 54250, Zabolai 1800, Baróti 2475, Cukor 735.000, Klotild 9400, Temesi szesz 11500.

„LADY HAMILTON“

Gímszerepben Lyano Hald, férfi főszerepben CONRAD VEIDT, ki a Hindu Siremlék-ben a rádza szerepét alakította. — Bemutatója ma kedden

az Apolloban.

Tavaszi felöltő, ruha és jempert újdonságok megérkeztek

PLESZ GYULA

céghez, Arad, Str. Col. Pirtol 3. (Vörösmarty-u.) A színház hátsó bejáratával szemben. Angol és francia mértéktani rendelések izlésesen eszközöltetnek.

Rablóbanda a Neptun-fürdő mögött

(A hentesmester fosztogatói. — Elfogott notórius betörő.)

A Fertig József aradi hentesmesternél elkövetett sorozatos betörések igen sok gondot okoztak a rendőrségnek. Amint megírta az Aradi Közlöny, a hentesmester raktára kedvelt látogató helye az aradi betörő társaságoknak. A legutóbbi elkövetett vakmerő betörés már az ötödik volt rövid néhány hónap alatt. A betörőket mind a négy alkalommal sikerült elfogni, de mindig akadtak új vállalkozók. Ugy látszik azonban, hogy a Fertig betörés teffesei megvannak ba bonázva, de legvalószínűbb az, hogy az aradi rendőrség nyomozó közegeinek ügyességét különösen az utóbbi időben nehéz kijátszani. Az éjszaka folyamán az ötödik betörés elkövetőt is sikerült elfogni.

A rendőrség egyik detektívje napok óta figyelemmel kísért egy gyanús társaságot. A társaság tagjai éjszaka-ként a Neptun-fürdő mögött a Maros-parton gyűltek össze. Csupa rovott multu em berek. Ma éjszaka az egyik detektív lesben állt a Maros-parton és a Neptun-fürdő előtt sikerült letartóztatni Nagy István rovottmultu egyént. A társaság többi tagjai elmenekültek, de azokat is sikerült ma délután letartóztatni. Nagy István három hónappal ez előtt szabadult ki az aradi ügyvédség fogházából, ahol rablás bűntette miatt két esztendőig volt elzárva.

Nagy István követte el 1920-ban Aradon a Horn-festvéreknél azt a vakmerő rabló-támadást, amelyvel hetekig izgalomban tartotta a városf. Nagy István korommal beborzította arcát és a késő esti órákban bekopogtatott Hornékhöz. A lakásban levő két nőt a vakmerő rabló összekötözte és az összes értékeket összeszedve elsielt. Néhány nap múlva sikerült a rablót Nagy István személyében letartóztatni. Két évi bűntettes leülése után Nagy István folytatta mesterségét. Már eddig több bűnesetet sikerült rábizonyítani. Ma délelőtt a Keresztkérdések sulya alatt beismerte, hogy ő és egyik társa követte el Fertig Józsefnél a legutóbbi betörést. Há-

rom oldal szalonnát 6000 ezer lei értékben vittek el és egy részét a piacon értékesítették, a másik részét Schubert Pál vette meg. — Schubert Pál ellen orgazdaság miatt megindult az eljárás. Nagy István és bűntársai ügyében további folyik a nyomozás, mert valószínű, hogy igen sok bűn terhére lelkiismeretüket.

OOOOOOOOOOOOOO

EZ ARADI

A régi Arad.

Nyilván észrevette, olvasóm, hiszen majdnem egy-két hónapja már, hogy az aradi újságok a Multól adják le vizitkártyáikat. Majdnem naponta irnak egy-egy cikket: nem a napi események kommentárja, vagy izgalmas fordulata a téma, hanem a Mult. A régi Arad. Régi aradmegyei mágánasokról, lakuló fotográfiákról, régi színházokról, régi bálakról, régi társaságokról szól az ének. Az újságírók újabb levidulaillatú és zsálagéteres szobákba látogatnak el, ahol kakukos óra ketyeg és öreg ösök mentés portréja függ a tapétákon. (A rümtől Munkácsy faragta, amikor még asztalos-inas volt Aradon, a Gyöngyössynél.) S a régi esték és a régi figurák em léktorán szívesen tart velünk az olvasó, még a fiatalabbja is, aki nem emlékszik ezekre a lefűnt regényhősökre és ezekre a lepszszolt fejezetekre. Az öregekről nem is szólnán, akik fölfrissülnek és megijódnak ezekben a régi Aradról szóló cikkekben egy futó pillanatra. (Ha ugyan szükségük van fiatalítóra. Aradnak jólevegője lehet az életkorokra nézve, mert egy egész halom öregur lesz fiatalabb ebben a városban — napról napra.)

A vizitjeink a multban, amik frissülést jelentenek az öregek számára, emlékeztet a fiataloknak és valami enyhe lelkifürdőt az újságíróknak: — nem véletlen jelenség. Figyéljék el, hogy amíg remeg itt körülöttünk minden és amíg irányok és jelszavak és harcok áulnak összevissza, amíg az idegeink tépetten vagy feszülten visznek bennünket odáig, hogy ma már a ma sem érdekel, vagy ha érdekelne is, okosabb hallgatni róla: úgy vagyunk valahogy, hogy ráhajlítjuk a fejünket annak az idő-

nek a vánkósra, amelyik elszaladt és nem jön vissza többet soha. Mintha itt akarnánk tartani az emléket legalább, ha már semmi mást nem lehet. Figyeljük a Böhüm-portrékat a Szalayék őseiről és hallgatjuk az Ottrubayék kakukos óráját, vagy a Fényes Kálmán gálans kalandjait, s a tán cokra is emlékezünk, amikor természetesen jártak egykor, mert nem volt slummy és sürgös se volt a zürichi deviza.

Az újságolvasó és az újságíró is pihenő jár mostanában. A pihenő tényőfák között egy régi vászon, vagy egy márványobeliszék.

A régi Aradnak áldozunk, mert Arad a multjából él ma is.

(f. l.)

OOOOOOOOOOOOOO

A szerkesztésért: **KAROLY JOZSEF**

felel. Cenzurát: **Dr. V. MARCOVICI**

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Eisele János és neje szül. Gruber Margit mint mélyen sujtott szülők úgy a maguk, valamint gyermekeik Margit és Anna nemkülömben számos rokon, ismerős és jóbarátok nevében mélyen megtört szívvel tudatja a felejtethetetlen drága jó gyermek, testvér, unokatestvér és rokon

Eisele Ilonka

folyó évi január hó 29-án, életének 17-ik tavasza-n hosszas szenvedés után a Münchenható bős rendelőszékhöz képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai folyó hó 30-án, délután 3 órakor fogtak a Strada Nicu Filipescu (Flórián-utca) 22. számú gyászházból a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. évi február hó 9-én, d. e. 10 órakor fog a helybeli főtemplomban az egkek Urának bemutatni.

Pihenés csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1923. január hó 29-én.

Eisele József és neje, szül. Eisele Katalin, Morath Ferencné, szül. Eisele Katalin, Müller János és neje szül. Eisele Mária, Eisele Ferenc és neje, szül. Schmalz Teréz, Gruber Andor és neje szül. Danilovits Anna, Müller József és neje szül. Gruber Anna, nagybátyjai és nagynénjei. Eisele Giza férj. Roth Mátyásné, f. Müller János, Müller András, Eisele Teréz, Eisele Ferenc, Gruber Ilonka, Gruber János, Müller Ilonka, Müller Bóna, unokatestvérei. 468

Bogszka Gyula „Kegyelet” díszmunkázási vállalat Arad, Str. I. I. Bratianu (Weitzer J.-utca) 7.

Keményfa termeléshez

és gőzfűrészt üzemhez kellő gyakorlattal és szakismerettel bíró nőtlen tisztviselő kerestünk. Ajánlatok fizetési igény és referencia: megjelölésével az 469

Arad-vidéki Fatermelő R.-T.-hoz Chisinau (Kisjenő) intézendők.

Okievelés gyógyszerész

keres állást, esetleg vegyészeti gyárban, vagy rokonszakmában. Ajánlatok „Gyógyszerész 36” jelűre Timisoara. Bana Hirlap-irodába kérek. 18451

Perfekt könyvelőt

keresünk, aki román és magyar nyelvet azóban és írásban tökéletesen bírja, valamint kőgépben is dolgozni tud. Gyári és kereskedelmi könyvvitelben perfekt egyének „Gyáripár” címen küldjék be ajánlataikat fizetési igényei megjelölésével Wallinger hirdetőjébe Arad. Csak elsőrangú örök ajánlati vétetnek figyelembe.

BÁLIK
Meghívókat
a legiztéesebben az
ARADI KÖZLÖNY
nyomdája készít.

Figyelem! MISSIR-nél! Sensatio!
Még 2 napig tart a mélyen leszállított ár és 10% áronedemény!

Miért nem iszol Gottschlig-rumot? Kapható mindenütt.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

MUNKASNÖK könnyű munkára azonnal felvételt. Bloch papírüzlet. 370

BOLTSZOLGÁ csakis jó bizonyítvánnyal felvétetik. Bloch papírüzlet. 371

NEMET GYONÓ ajánlik. lehetőleg vidékre gyermekek mellé. Éves bizonyítványokkal rendelkezik. Cim a kiadóban. 438

TANONC, vas, szerszám és műszaki felletbe fizetéssel felvétetik. Csetey & Seitz cég. Arad. 452

GÉPIRO irnokot parafot románit keres Dr. Kertész Miksa aradi ügyvéd. 460

MINDENES FŐZONÓT (jó fizetéssel) keresek. Bulev. Carol (Irszabet-körút) 20. I. em., ajtó 7. 461

JÓLFOZÓ szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban. 4600

OZVEGY JEGYZŐNÉ egy gyermekkel házvezetőnői állást keres magános urnál. Dunka Péterné, Tamásbida. 462

JOBBSZALADÓBÓL való fiatal övegy teljesen megbízható, elismertetői vagy ehhez hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 468

MINDENES FŐZONÓ azonnal felvétetik Strada Cotului (Könyök-utca) 4. I. emelet. 465

VÁSALÓNÓ azonnali belépésre kerestetik. esetleg tanulócsány. Cim Wallinger hirdetőjében. 13182

PINCEMUNKÁSNAK, vagy bármilyen állás betöltésére vállalkozik megbízható egyén. Cim Wallinger hirdetőjében. 13182

FIATAL nőidvát kereskedő segéd alkalmazást keres. Cimeket a kiadóhivatalba kér. 467

Vétel és eladás.

CSERESZNYEFA ÉS TÖKRÖSSZEKRENYEK, KÖNYVSZEKRENY, előszobafal, egy asztal retikül, luszterek, mahagoni kottaszekrény, márvány-szobrok, függöny, fehérnemű, dísztárgyak, 3 kis samizsa szőnyeg stb. eladó. Str. Consistorială (Batthyány-utca) 23., I. e., jobbra. 1000

NEGY DÁRAB SZÁRNYAS ajtót, 4 darab modern esslingi rozós ablakot és 1 drb. fűtési fűtőkályhát használtat vevnek. Alánlatokat „Ablak” jellegű Kelet hírlapirodába. 13048

MÁSSZALAJÓ teljesen jókarban 7 darab eladó. Strada Mihály (Ilona-utca) 32. 13047

NEGYVEN darab 1 méter hosszú láda és egy fűtőkád eladó Fischer. Piața Catedrală (Tökölj-tér) 7. 464

MODERN fűtőfő tölgy ebédőberendezés, régi hálószoba, zongorák, cimbalmok eladók. Uranus-iroda főpostával szemben. 12997

SZAZ FINOM levélpapír, 100 selyempapírral bélelt borítékkal Leu 45.— Kuleszer papírkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgot, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

MINDENFÉLE üveget veszek Str. Romul Velicu (Lipót-utca) 1. 13048

MINDENMŰ ÉKSZERT. gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki megbízásra kitazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutgy-palota. 13573

ALUMINIUM megvételre kerestetik. Floiszig és Hirschfeld Bul. Reg. Ferdinand 1. szám. 380

SERPENTIN és KONFETTI kapható Hamburger papírüzlet. 412

ZÖLDSEŐ több mázsa, vegyesen eladó Strada Muresului (Maros-utca) 2. 408

ELADÓ bőrfedelest hirtő. Két pár lőszert és szecskavágó. Calea Săguna 60. 414

KIS garnitúra (gobelin) eladó Varga Kárpitosnál Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 38. sz. 418

Ingatlan.

ELADÓ a belvárosban egy kettőemeletes bérpalota. Cim a kiadóban. 338

MODERN HÁZ 8 szobás lakással eladó. Cim a kiadóban. 364

STRADA REMUS (Virág-utca) 5. számú ház 220 □-ös telekkel szabad kézből eladó. Érdeklődni ugyanott, vagy Szélpál István borbélynál, Strada Alexandrescu (Bercsényi-utca) 23. 466

EGYSZAZ Risholdból álló birtok parcellázva is eladó. holdanként 5000 leiert. Uranus-iroda főpostával szemben. 12997

Oktatás.

MÁGAN és gyenge tanulók egyéni oktatásban részesülhetnek Steiner, okl. tan. Izs. fiuinternátus tulajdonosánál Strada Sinagoga (Chorin Áron-utca) 1. Ugyanott 3-4 tanuló teljes ellátást nyerhet. 347

Külföldi.

KÖLCSÖNT nyújtok kereskedőnek 80-40.000 leig áruval vagy más kezizálogat. Cim Kelet hírlapirodában. 13048

Hölgyeknek mindennapi használatra. Úraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes sairos aro, egyszeri lemosásra esodás szép lesz, mintha valami lehetet finomságu harmattal volna bevonva. (Miteszerok) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb aroszépítő. — Készíti

Dr. Földes és Hehs Marghiurene gyára Budapest, I. Bertalan-utca 26. Arad-Uj-Micalea. 12001

Vajdabunyadon

egy jól felszerelt konkurencia nélkül álló

sirkőraktár

kész munkákkal és nyers kővel eladó. Cim:

Hagyó József, Hunedoara. — Ugyanott 2000 drb. pezagős üveg eladó. 423

Radio Hirdetési Iroda 3805. szám.

Sportegyesületek és kereskedők mindennemű sportfelszerelést

a legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett, csakis a

HELLAS

Sportfejlesztő és Aruforgalmi R.-T.-nél Oradea-Mare Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 14. sz. alatt vásárolhatják be. Telefon 9-60. Nagybani árak.

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6, Postafiók 12321

Fr. H. Soltan, betegkezelés

gőzt, ellenkező esetben az összes

bedelt Szarvasok kórházában

Spektális szellem a legfőbb

csaló ajánlatokkal felvezető

aradi esztendő az az engedje magát

szépségszereget megvételre

dehét székelyországi elköszintett

születésének emlékeztetője

mező a városi tanácsok. Men-

dítatlan tanácsos kévén (alálak)

Viseljen munka közben „MATADOR“

elszakíthatatlan munkásruhát. Allandóan raktáron tartunk orvosi, vegysz., irodai, raktárnoki, fűszeres, borbély, cukrász, mézáros és gépész kabátokat, softőr, kazántisztító és munkásruhákat. Kapható:

Frații Stern Testvéreknél

Arad, Str. Metlanu (Ferray-u.) 2.

No. 2261-1922

ANUNT.

MINISTERUL AGRICULTURII și DOMENIILOR.

Se publica spre cunostinta generala ca din Pivnita Statului. Minis se va vinde 8000 kgr. rachiu de prune. Ofertele conform legii asupra contabilitatii publica (art 72-83) se vor inainta la Regiunea I. Viticole. Arad-Ceala.

Ofertantii pentru a fi admisi la licitatie sunt obligatia depune o garantie de 20.000 Lei, pana la 10 Martie 1923.

Aceia ce nu depune garantia fixata, vor fi exclusi dela licitatie.

Supra oferte nu se admit.

Toate taxele catre Stat. judet si comuna de orice natura, privesc pe cumparator.

Adjudecarea la Regiunea Va face in mod provizoriu asupra ofertei celei mai avantajoase, iar vanzarea ramana definitiva cand se va aproba de Serviciul Fermelor, Viticulturii si al Pepinierelor din Cluj.

Plata se va face in termen de 10 zile, dela data aprobării oferte sa primesc pana la 10 Martie 1923.

Orice informatiuni se pot obtine dela Seful Regiunei I. Viticole Arad-Ceala. 417

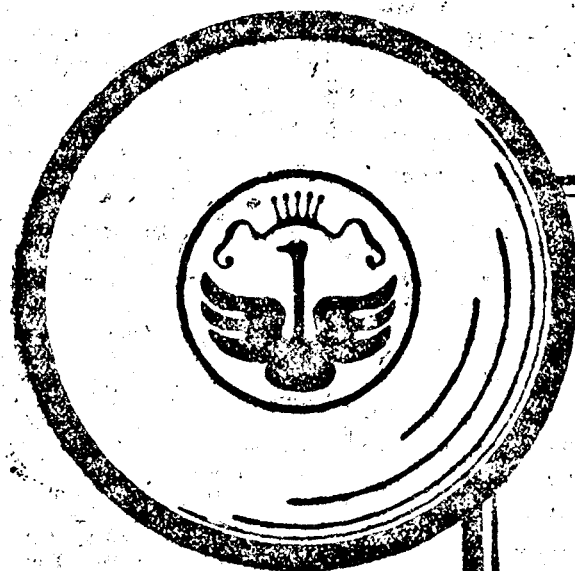
Arad-Ceala, la 10. Ianuarie 1923.

Használt élelm.

megvételre kerestetik

Bővebbet a kiadóhivatalban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ELIDA

pipekeszappan azokrak, kik a minőségre sokat tartanak.

Vetérképviselő:

Barthmes Viktor, Arad

Strada Alexandri No. 3

Telefon 208 és 716.

Minden pénzt megér az Aradi Közlöny apróhirdetése.